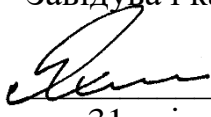

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра галузевого машинобудування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри,

 Сергій ЯХІН
«31» січня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(факультетська вибіркова навчальна дисципліна)

ОСНОВИ КОНСТРУЮВАННЯ

Робоча програма «Основи конструювання» для здобувачів вищої освіти

Мова викладання: державна

Розробник: Сергій ЯХІН завідувач кафедри галузевого машинобудування,
кандидат технічних наук, доцент;

31 січня 2021 року

Розробник

Сергій ЯХІН

Схвалено на засіданні кафедри галузевого машинобудування

протокол від 31 січня 2021 року № 6

1 Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість годин –	120	
Кількість кредитів –	4	
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Вибіркова факультетська	
Рік навчання (курс)	3	
Семестр	6	
Лекції (годин)	16	4
Практичні (годин)	24	4
Самостійна робота (годин)	80	112
в т.ч. індивідуальні завдання (контрольна робота*) (годин)	–	30
Вид семестрового контролю	залік	

3 Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни – розвинути у студентів елементарні навички конструювання та проектування механізмів і деталей машин. Освоїти положення системи стандартів щодо виконання, оформлення, зберігання і використання конструкторської документації. Отримати знання, вміння та здібності, необхідні для вивчення загально-інженерних і спеціальних технічних дисциплін і виконання курсових проектів та кваліфікаційної роботи.

Основні завдання навчальної дисципліни – оволодіння принципами і правилами виконання конструкторської документації; освоєння практики конструювання ще не існуючих виробів на основі визначених параметрів; набуття здібності передавати за допомогою креслеників свої власні творчі технічні думки на основі наявного досвіду і просторової уяви; знати правила і принципи обороту конструкторської документації в виробничих умовах; ознайомлення з вимогами щодо комплектування, архівування, зберігання, внесення змін в різні види конструкторських документів.

Компетентності:

загальні:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

фахові:

- здатність до раціонального конструювання деталей та вузлів машин виходячи з конструктивних і технологічних міркувань.

Результати навчання:

- вміння конструювати деталі та вузли машин із застосуванням систем

автоматизованого проектування.

Методи навчання:

- словесні методи (лекція);
- наочні методи (демонстрування);
- практичні методи (вправи, лабораторні роботи, робота з літературою);
- методи самостійної роботи вдома (навчальні завдання).

4 Програма навчальної дисципліни

Тема 1 Основні принципи конструювання

Задачі курсу. Основні поняття і визначення. Основні критерії працездатності виробів. Технологічність виготовлення виробів. Вибір матеріалу для виробів. Поняття про проектування і конструювання. Основні етапи створення нових машин. Основні вимоги до проекту. Послідовність проектування. Вибір технологічного процесу складання й обробки кожної деталі.

Тема 2 Ескізна компоновка виробів

Вибір варіанту. Компоновка виробів (розробка варіантів). Спрощені розрахунки. Оптимальне положення деталей і вузлів. Патентний пошук. Патентна чистота конструкції. Стандартні і уніфіковані деталі. Принцип єдності баз: конструкторських, технологічних, вимірювальних.

Тема 3 Основи конструювання типових деталей

Економічні основи проектування та конструювання виробів. Загальні відомості про стандартизацію при проектуванні та конструюванні. Точність виготовлення передач. Вибір критеріїв розрахунку для визначення працездатності і надійності. Оцінка міцності виробів. Типові конструкції основних типів деталей. Особливості конструювання виробів на ПК. Конструкція опорних вузлів. Конструювання корпусних деталей, ущільнення, пружні елементи. Конструктивна розробка виробу.

Тема 4 Компоновка та конструювання збірних виробів

Раціональний структурний поділ виробу. Вибір раціонального розміщення збірних одиниць, вузлів, деталей. Розробка варіантів, поглиблений їх аналіз і вибір найбільш раціонального. Встановлення приєднувальних розмірів. Визначення розмірів виходячи з конструктивних і технологічних міркувань або на основі емпіричних рекомендацій. Принцип необхідного і достатнього. Забезпечення умов для ремонту та дотриманням норм безпеки й виробничої санітарії.

5 Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
Тема 1 Основні принципи конструювання	15	4	–	2	9	15	2	–	–	13
Тема 2 Ескізна компоновка виробів	30	4	–	4	22	30	–	–	2	28
Тема 3 Основи конструювання типових деталей	45	4	–	10	31	45	2	–	–	43
Тема 4 Компоновка та конструювання збірних виробів	30	4	–	8	18	30	–	–	2	28
Усього годин	120	16	–	24	80	120	4	–	4	112

6 Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Засоби конструювання у САПР	2	–
2	Ескізне конструювання редуктора	4	–
3	Конструювання зубчатих коліс	2	2
4	Конструювання валів	2	–
5	Розробка конструкції корпусу редуктора	4	–
6	Розробка конструкції кришки редуктора	2	–
7	Розробка додаткових деталей редуктора	4	–
8	Компоновка електромеханічних приводів	4	2
Усього годин		24	4

7 Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Денна форма
1	Основні принципи конструювання	9	13
2	Ескізна компоновка виробів	22	28
3	Основи конструювання типових деталей	31	43
4	Компоновка та конструювання збірних виробів	18	28
Усього годин		80	112

8 Оцінювання результатів навчання

Результат навчання	Форми контролю
Вміння конструювати деталі та вузли машин із застосуванням систем автоматизованого проектування (PH)**	- усне опитування; - виконання практичних завдань

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти

Теми занять	Програмні результати навчання	Разом
	PH**	
Тема 1 Основні принципи конструювання	+	1
Тема 2 Ескізна компоновка виробів	+	1
Тема 3 Основи конструювання типових деталей	+	1
Тема 4 Компоновка та конструювання збірних виробів	+	1
Разом	4	4
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	100	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	60	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		максимальна	мінімальний
PH**	100	100	60
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

9 Форми оцінювання результатів навчання

Денна форма

Результати навчання	Форма оцінювання			
	виконання лабораторних завдань		усне опитування	
	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів
РН**	36	60	24	40
Разом	36	60	24	40

Заочна форма

Результати навчання	Форма оцінювання			
	виконання лабораторних завдань		контрольна робота	
	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів
РН**	36	60	24	40
Разом	36	60	24	40

Форма проведення підсумкового контролю згідно з робочим та навчальним планом – залік.

Загалом оцінювання успішності здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті» за схемою нарахування балів, що наведена нижче.

10 Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма

Назва теми	Форма оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти		Усього
	виконання лабораторних завдань	усне опитування	
Тема 1 Основні принципи конструювання	5	5	10
Тема 2 Ескізна компоновка виробів	10	10	20
Тема 3 Основи конструювання типових деталей	25	15	40
Тема 4 Компоновка та конструювання збірних виробів	20	10	30
Разом	60	40	100

Заочна форма

Назва теми	Форма оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти		Усього
	виконання лабораторних завдань	контрольна робота*	
Тема 1 Основні принципи конструювання	–	40	10
Тема 2 Ескізна компоновка виробів	30		40
Тема 3 Основи конструювання типових деталей	–		10
Тема 4 Компоновка та конструювання збірних виробів	30		40
Разом	60	40	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти

Форми оцінювання	Шкала оцінювання	Результати, що забезпечуються в результаті вивчення
виконання лабораторних завдань	<p>5 балів – виконані теоретичні та експериментальні дослідження та всі необхідні аналітичні обґрунтування; наведено всі відповідні графічні матеріали; аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, а також надані вичерпні відповіді на контрольні запитання;</p> <p>4 бали – виконані завдання, проведено теоретичні та експериментальні дослідження, всі необхідні аналітичні розрахунки, сформульовано загальні висновки, але вони не є достатньо аргументованими;</p> <p>3 бали – виконані дослідження, але звіт містить не суттєві помилки, не впевнене трактування основних положень, фактів і правил, та демонстрування не достатнього вміння аналізувати та оцінювати результати досліджень, що може привести прийняття хибних рішень та висновків;</p> <p>2...0 балів – часткове виконання дослідження, відсутній звіт, відсутність відповідей у здобувача на поставлені питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.</p> <p><i>Для заочної форми застосовується коефіцієнт приведення $k = 6$</i></p>	РН**
усне опитування	<p>5 балів – опрацьована тема самостійної роботи, надані відповіді на усі запитання, вони є достатньо аргументованими;</p>	РН**

Форми оцінювання	Шкала оцінювання	Результати, що забезпечуються в результаті вивчення
	<p>4 бали – опрацьована тема самостійної роботи, надані відповіді на переважну більшість запитань;</p> <p>3 бали – опрацьована тема самостійної роботи, надані відповіді на більшість запитань, але є неточність у судженнях;</p> <p>2...0 балів – не виконано завдання з самостійної роботи, не надано відповіді на питання, або наявні значні неточності (<i>бали не нараховуються, необхідне повторне опрацювання теми</i>)</p>	
контрольна робота*	<p>За виконання контрольної роботи, яка містить завдання з 5 теоретичних питань здобувач вищої освіти заочної форми навчання може отримати до 40 балів (по 8 балів за кожне питання):</p> <p>8 балів – повна і вірна відповідь;</p> <p>7 бали – повна і вірна відповідь, але існують недоліки в оформленні;</p> <p>6 балів – відповідь на достатньому рівні, та існують недоліки оформленні;</p> <p>5 бали – неповна відповідь;</p> <p>4 бали – неповна відповідь, наявні помилки і неточності;</p> <p>3 бали – неповна відповідь, наявні помилки і неточності, наявні помилки в оформленні, питання розкрито на низькому рівні;</p> <p>2...0 балів – потрібне повторне виконання, здобувач вищої освіти не набув визначених програмних результатів</p>	РН**

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Забезпечує спеціалізована комп'ютерна лабораторія 327:

- Графічна робоча станція (Спеціалізований ПК);
- Операційна система Windows 10 Pro x64;
- 3D-САПР Autodesk Inventor;
- 3D-САПР Компас 3D.

13. Рекомендовані джерела інформації

Основні

- 1 Курмаз Л. В. Основи конструювання деталей машин : навч. посібник. Харків : Підручник НТУ «ХПІ», 2010. 532 с.
- 2 Павлице В. Т. Основи конструювання та розрахунок деталей машин. Київ : Вища школа, 2003. 560 с.
- 3 Рудь Ю. С. Основи конструювання машин : Підручник для студентів інженерно-технічних спеціальностей вищих навчальних закладів. 2-е вид., переробл. Кривий Ріг : ФОП Чернявський Д. О., 2015. 492 с.

Допоміжні

- 4 Коновалюк Д. М., Коновалюк Р. М. Деталі машин: Підручник. Друге видання Київ : Кондор, 2004. 584 с.
- 5 Курмаз Л. В., Скойбеда А. Т. Детали машин. Проектирование : Справочное учебно-методическое пособие. 2-е изд. испр., Москва : Высш. шк., 2005. 309 с.
- 6 Малащенко В. О., Янків В. В. Деталі машин. Курсове проектування: навч. посібник. 4-е видання, доповнене. Львів : Новий світ, 2010. 254 с.
- 7 Пастушенко С. І., Гольдшмідт О. В., Ярошенко В. Ф. Курсове проектування деталей машин. Київ : Аграрна освіта, 2003. 291 с.
- 8 ДСТУ ISO 5456-2:2005. Кресленики технічні. Методи проєціювання. Частина 2. Ортогональні зображення. Введ. 2007–04–01. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 14 с.
- 9 ДСТУ ISO 5456-3:2006. Кресленики технічні. Методи проєціювання. Частина 3. Аксонометричні зображення. Введ. 2008–01–01. Київ : Держспоживстандарт України, 2008. 12 с.
- 10 ДСТУ ISO 5457:2006. Документація технічна на вироби. Кресленики. Розміри та формати. Введ. 2008–01–01. Київ : Держспоживстандарт України, 2008. 7 с.
- 11 ДСТУ ISO 128-24:2005. Кресленики технічні. Загальні принципи оформлення. Загальні принципи оформлення. Частина 24. Лінії на машинобудівних креслениках. Введ. 2006–07–01. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 18 с.
- 12 ДСТУ ISO 128-30:2005. Кресленики технічні. Загальні принципи оформлення Частина 30. Основні положення про види. Введ. 2006–07–01. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 13 с.
- 13 ДСТУ ISO 128-40:2005. Кресленики технічні. Загальні принципи оформлення. Загальні принципи оформлення. Частина 40. Основні положення про розрізи та перерізи. Введ. 2007–04–01. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 11 с.
- 14 ДСТУ ISO 128-44:2005. Кресленики технічні. Загальні принципи оформлення Частина 44. Розрізи та перерізи на машинобудівних креслениках. Введ. 2006–07–01. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 13 с.
- 15 ДСТУ ISO 128-50:2005. Кресленики технічні. Загальні принципи оформлення Частина 50. Основні положення про зображення розрізів і перерізів. Введ. 2006–07–01. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 10 с.
- 16 ДСТУ ISO 129-1:2007. Кресленики технічні. Проставлення розмірів і допусків. Частина 1. Загальні принципи. Введ. 2009–07–01. Київ : Держспоживстандарт України, 2010. 29 с.
- 17 ДСТУ ГОСТ 2.307:2013. Нанесення розмірів і граничних відхилів. Взамен ГОСТ 2.307–68 ; Введ. 2014–09–01. Київ : Держспоживстандарт України, 2015. 40 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

- 18 Дистанційний курс із дисципліни: «Основи конструювання» (2022-2023 н.р.) Полтавський державний аграрний університет. URL: <https://moodle.pdaa.edu.ua>